

Сутність перестраховання

Виконала:

студентка групи Ф-42

Долганова Д.В.

Перестраховання — страхування одним страховиком (цедентом, перестраховувальником) на визначених договором умовах ризику виконання всіх або частини своїх обов'язків перед страховувальником у іншого страховика (перестраховика). При здійсненні перестраховання кожна страхова компанія виходить з того, що даний процес повинен бути економічно ефективним при досягненні поставленої цілі, а також повинен враховувати вартість перестраховання. Перестраховання здійснюється перестраховувальником з метою захисту себе від втрат, які він може понести.

Перший відомий договір перестраховання був укладений у Генуї (Італія) в 1370 р. Договір надавав перестраховувальний захист за страхуванням товарів, відправлених морем з Генуї до Брюгге. Ця операція мала одноразовий характер, проте згодом, з розвитком морської торгівлі в містах Ганзейського союзу, Фландрії та Італії перестраховання увійшло в постійну ділову практику.

Метою перестраховування як системи економічних відносин є створення збалансованого портфеля страховика, забезпечення його фінансової стійкості і рентабельності страхових операцій. За допомогою перестраховування вирішуються наступні завдання:

- розширення фінансових можливостей страховика з прийняття на страхування значних ризиків або ризиків, що мають високу ймовірність реалізації;
- надання додаткового захисту на випадок змін величини ризику та можливого збитку протягом строку дії договору страхування;
- забезпечення захисту страховика від несприятливих коливань страхових виплат у результаті великих або надзвичайних збитків, а також захисту від ризику зниження надійності страхових операцій в результаті недостатньо вірних актуарних розрахунків.

Процес передачі ризику в перестраховування називають *перестраховальною цесією*. У цьому випадку страховик, який передає ризик, називається *цедентом*, а перестраховик, приймаючи ризик, - *цессионером* (цесіонарієм). Процес подальшої передачі ризику вторинного, третинного і т. д. перестраховику називається *ретроцесією*. У цьому випадку перестраховик, який передає ризик, називається *ретроцедентом*, а приймаючий - *ретроцесіонером* (ретроцесіонарієм).

Схема передачі ризику в перестраховування

Відносини перестрахування будуються на наступних основних принципах:

- найвищої сумлінності;
- слідування долі прямого страховика.

Принцип найвищої сумлінності полягає в тому, що перестраховик зобов'язаний до укладення договору повідомити перестраховику повну й достовірну інформацію про переданий ризик і повідомляти про всі зміни, що впливають на ступінь ризику протягом усього періоду перестрахування. Порушення принципу найвищої сумлінності може спричинити за собою відмову перестраховика виплатити відшкодування.

Принцип слідування долі прямого страховика полягає в тому, що перестраховик зобов'язаний:

- виконувати свої обов'язки лише в тому випадку, якщо перестраховик виплатив страхове відшкодування страхувальнику;
- здійснити виплату перестраховальнику страхового відшкодування відповідно з обсягом своєї участі.

Основні групи учасників перестраховального ринку

Назва	Опис
Професійні перестраховики	Страхові компанії, які функціонують у дозволеній законодавством організаційно-правовій формі, які мають відповідну ліцензію і не ведуть ніякої іншої діяльності, крім перестраховання. У завдання перестраховика не входить пряме страхування і, отже, він не працює безпосередньо зі страхувальниками
Прямі страховики	а) мають спеціальний перестраховальний відділ і пропонують свої послуги на ринку регулярно; б) не ведуть регулярної перестраховальної діяльності, що пропонують свої послуги на ринку час від часу, в окремих галузях і найчастіше на основі принципу взаємності (ресипросити). Даний принцип полягає в тому, що передавальна компанія отримує адекватне участь у зустрічних договори перестраховання приймаючої компанії
Перестрахові брокери	Спеціалізовані посередники, які розміщують ризики прямих страховиків в перестраховальних компаніях. Їх послугами, як правило, користуються прямі страховики, які не ведуть перестраховальної діяльності або ведуть її в незначних масштабах

Пропорційне перестраховування — перестраховування, за якого перестраховик приймає «на себе» квоту — певну частку (у відсотках) у кожному полісі, що підписує страховик, а потім у *тій самій пропорції* розділяє (зі страховиком) усі страхові премії та збитки.

Непропорційне перестраховування «спрацьовує» лише у випадку, якщо (і коли) збитки, від яких страждає страховик, перевищують певну межу (власне утримання або пріоритет цедента). При непропорційному перестраховуванні вартість об'єкта (страхова сума) заздалегідь розділяється на кілька шарів ("леєрів") однакової вартості, але з різними імовірностями виплати страхового відшкодування. Перший, нижній шар, називається пріоритетним і його завжди утримує страховик, а вищі шари передаються на перестраховування перестраховикам. Виплата відшкодування завжди розпочинається з нижнього шару і після того, як страховик повністю виконає свої зобов'язання, виплату здійснює перестраховик, потім другий і т. д.

Методи передачі ризику в перестрахованні

Факультативний

Кожний ризик розглядається окремо і може перестраховуватись повністю або частково
Цесіонарій може прийняти, відкинути або змінити умови пропозиції цедента
Цесіонарій і цедент вільні у своєму виборі умов та розмірів передачі (прийняття) ризику у перестраховування.

Облігаторний (договірний)

Обов'язкова передача цедентом певної долі усіх ризиків, прийнятих на страхування цесіонарію, коли їх страхова сума перевищує обумовлений розмір власної участі цедента
Цесіонарій зобов'язаний прийняти у перестраховування долі усіх ризиків страховика
Цесіонарій може внести певні обмеження своєї відповідальності по ризиках, що перестраховуються.

Факультативно-облігаторний

Цедент має право визначити, які ризики і у яких розмірах можуть бути передані у перестраховування
Цесіонарій зобов'язаний прийняти цедирувані долі ризиків на умовах, що поставив цедент.

Факультативне перестраховування надає однакові права для передаючої і приймаючої сторони: перша має право передавати ті ризики, які вважає за доцільне чи необхідне, друга – приймає їх чи не приймає в перестраховування. Після укладання договору облігаторного перестраховування перестраховувальник повинен передати частину своїх ризиків, а перестраховик – прийняти їх. При факультативно-облігаторному перестраховуванні зберігаються права передаючої сторони щодо вибору ризиків, котрі передаються в перестраховування, але приймаюча сторона не має права відмовити у їх прийнятті

Форми договорів перестраховання

Пропорційний договір:

✓ квотний

Цедент зобов'язується передавати долю всіх ризиків у перестраховання

Цесіонер зобов'язується їх прийняти, але може встановити ліміти власної відповідальності;

✓ ексцедентний

Визначається мах власної участі цедента у кожному ризику

Сума, що перевищує цей мах повинна бути передана у перестраховання цесіонарію

Обсяг перестраховання ризику називають ексцедентом

✓ квотно-ексцедентний (змішаний)

Перестраховання страхового портфеля проводиться на квотній основі

Кожний ризик перестраховується на засадах ексцедентного договору

Непропорційне перестраховання. Проводиться там, де немає верхньої межі відповідальності цедента:

Ексцедент збитку

Перестраховання відбувається на засадах договору ексцедента збитків (окремий ризик). Цесіонарій несе відповідальність у визначених межах (лімітах).

Ексцедент збиткованості

Перестраховання відбувається на засадах договору ексцедента збитковості.

Перестраховання усього страхового портфеля від надзвичайно великої збитковості, яка може бути наслідком малих ризиків, що відбулись у великій кількості, або невеликого числа значних ризиків.

Цесіонарій несе відповідальність у визначених межах (лімітах).

Найпоширенішим видом договорів є квотний договір, котрий застосовується в факультативному і в облігаторному перестрахованні. Квота в перестрахованні найчастіше виражається у відсотках до загальної відповідальності страховика. Згідно неї передається відповідальність і перестраховувальні платежі за мінусом комісії, а також здійснюється виплата відшкодування.

	9 місяців 2014	9 місяців 2015	Темпи приросту 9 місяців 2015/ 9 місяців 2014	
			млн грн	%
Перестраховання, млн грн				
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	4 499,3	6 726,3	2 227,0	49,5
- перестраховикам-резидентам	3 437,7	4 972,4	1 534,7	44,6
- перестраховикам-нерезидентам	1 061,6	1 753,9	692,3	65,2
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	395,2	792,7	397,5	100,6
- перестраховиками-резидентами	77,1	96,9	19,8	25,7
- перестраховиками-нерезидентами	318,1	695,8	377,7	118,7
Отримані страхові премії від перестраховувальників-нерезидентів	-5,7	28,0	33,7	-591,2
Виплати, компенсовані перестраховувальникам-нерезидентам	6,3	0,7	-5,6	-88,9